

FELVILÁGOSODÁS

1) Felvilágosodás és vallás

a) Voltaire (1694-1778)

- francia filozófus, író
művek: Angliai levelek, Candide
- támadta az elavult társadalmi rendet és az egyházat
- **deista világnézet (deizmus)**=nem veti el Isten létét, de a világot csak megteremtette, működésébe nem szól bele

2) Államelméletek

a) John Locke (1632-1704)

- angol orvos, filozófus
művek: Értekezés az emberi értelemről c.
- **államelmélete**: az ember természeti jogainak egy részét (szabadság és tulajdon) önkéntes szerződésben átruhazza az államra=társadalmi szerződés
- az uralkodói hatalom nem Istentől ered, hanem megbízás útján keletkezik
- legjobb államforma az alkotmányos monarchia
- **szenzualizmus**=az embernek nincsenek vele született eszméi, ezek érzékelés és tapasztalás útján keletkeznek

b) Montesquieu (1689-1755)

- francia író, filozófus
műve: A törvények szelleméről
- legjobb államforma az (angol) alkotmányos monarchia
- **hatalommegosztás elve**=a hatalom nincs egy kézben, így nem lehet visszaélni vele
- **hatalmi ágak= 3 egymástól független ág**
  - **törvényhozó**
  - **végrehajtó**
  - **bírói hatalom**

c) Jean-Jaques Rousseau (1712-1778)

- francia filozófus, író
műve: Emile, avagy a nevelésről
Társadalmi szerződés
- **népfelség elve (népszuverenitás)**=a hatalom birtokosa közvetlenül a nép, akitől a hatalom ered
- az egyén érdeke alá van rendelve a közösség érdekének
- nincs szükség sem hatalommegosztásra, sem képviselői rendszerre
- legjobb államforma: közvetlen demokráciával működő köztársaság

FELVILÁGOSODÁS

források: tk. (Szárny Miklós: Történelem III – a középiskolák 11. évfolyam számára)

8-9. old. Montesquieu: A törvények szelleméről, 1784.

9. old. Rousseau: A társadalmi szerződésről, 1762

Rousseau: Az emberek közötti egyenlőtlenség eredetéről és alapjairól)